



CLEAVES FUND MANAGEMENT AS
c/o Spaces
Nydalsveien 33
0484 OSLO

Vår referanse
23/12780
Deres referanse

10.12.2024

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet viser til brev 11. september 2024 med varsel om avregistrering av Cleaves Fund Management AS, org.nr. 927 215 896 ("foretaket") som forvalter av alternative investeringsfond. Det vises også til forutgående korrespondanse om forvaltningen av fondet Cleaves Shipping Fund AS, org.nr. 927 207 990, ("fondet"), senest ved foretakets kommentarer til varselet i brev 1. og 2. oktober 2024.

Bakgrunnen for Finanstilsynets undersøkelser var informasjon mottatt høsten 2023 som tydet på at det i perioden 30. desember 2022 til 25. august 2023 var utført urettmessige transaksjoner fra fondet. Fondet ble opprettet i august 2021 og hadde virksomhet frem til juni 2022. Fondet ble registrert slettet fra Brønnøysundregistrene 19. desember 2023. Foretaket har ikke hatt annen virksomhet enn forvaltning av fondet. Den 15. mars 2024 varslet Regnskapsregisteret om tvangsoppløsning av foretaket, som følge av manglende årsregnskap for regnskapsåret 2022. Det er i henhold til Foretaksregisteret avsagt kjennelse om tvangsoppløsning i boet 17. oktober 2024.

Foretaket er registrert som forvalter av alternative investeringsfond i henhold til lov om forvaltning av alternative investeringsfond (AIF-loven) § 1-4. Foretaket har dermed vært unntatt de fleste forpliktelsene i loven, men samtidig har det kun vært adgang til å markedsføre forvaltede fond til profesjonelle investorer.

Foretaket har i brev 2. oktober 2024 samtykket til og anmodet om at foretaket avregistreres som forvalter av alternative investeringsfond. På dette grunnlaget avregistreres foretaket som forvalter av alternative investeringsfond. Finanstilsynet vil på grunn av sakens omstendigheter likevel avslutte saken med en tilsynsrapport.

2 Oppsummering

Foretaket, ved styreleder, har ved flere anledninger foretatt overføringer av fondets midler til nærstående foretak uten å kunne vise til et dokumenterbart rettslig grunnlag for overføringene, og uten at det ble etablert sikkerhet for midler som skulle tilbakeføres. I tillegg har foretaket foretatt overføringer av fondets midler i strid med avtaler med investorene i fondet. Dette gjelder både en investering i strid med fondets mandat og overføringer i strid med krav til håndtering av interessekonflikter.

Finanstilsynet ser alvorlig på de forholdene som er avdekket. Det er etter Finanstilsynets mening disponert over fondets midler på en uforsvarlig måte, og i strid med de omsorgsplikter og dokumentasjonskrav som tilligger forvaltere av fond gjennom krav til god forretningsskikk. Overføringene påførte andelseierne betydelig risiko for tap, og det kan ikke utelukkes at andelseierne har blitt økonomisk skadelidende.

3 Finanstilsynets merknader

3.1 Overføringer til Cleaves Securities AS

Ved to anledninger har foretaket overført midler fra fondet til verdipapirforetaket Cleaves Securities AS, uten at overføringene har hatt et dokumentert rettslig grunnlag. Cleaves Securities AS eier 50 % av aksjene i foretaket, og styreleder i foretaket er også daglig leder, styremedlem og eier av aksjemajoriteten i Cleaves Securities AS.

3.1.1 Overføring av kr 11 500 000

Den 30. desember 2022 ble kr 11 500 000 overført fra fondet til Cleaves Securities AS. Foretaket, ved styreleder, viser til at beløpet ble overført "av sikkerhetsmessige årsaker" frem til foretaket fikk bekreftet at tidligere daglig leder ikke lenger hadde brukerrettigheter til fondets bankkonto.

Foretaket har opplyst at arbeidet med å fjerne rettighetene til tidligere daglig leder startet i slutten av november 2022. Styreleder fikk tilgang til bankkontoen i romjulen 2022, og overførte deretter kr 11 500 000 til Cleaves Securities AS. Etter overføringen sto kr 325 517 igjen på fondets konto. Cleaves Securities AS overførte kr 11 500 000 tilbake til fondet 2. januar 2023. Det er ikke fremlagt noe avtalemessig grunnlag for overføringen, og midlene ble heller ikke sikret. Midlene ble ikke satt på en egen konto, eller på annen måte holdt adskilt fra midlene til Cleaves Securities AS.

Foretaket ved styreleder har begrunnet overføringen i ulike forhold knyttet til en arbeidskonflikt med tidligere daglig leder. Det er opplyst at foretaket og tidligere daglig leder ble uenige om driften av fondet og opprettelsen av ny virksomhet i Irland sommeren 2022. Det er også uenigheter rundt utregning av inntektene til foretaket for forvaltning av fondet. Det er videre opplyst at tidligere daglig leder sa opp sin stilling i september 2022, og etter det Finanstilsynet forstår trådte han i praksis ut av stillingen etter tidspunktet for oppsigelsen. Tidligere daglig leder eier 50 % av aksjene i foretaket og var også styremedlem frem til 24. november 2023.

Overføringen skjedde flere måneder etter at tidligere daglig leder de facto hadde fratrudd. Tidligere daglig leder hadde, slik Finanstilsynet forstår det, ikke disponert over fondets konto etter avsluttet arbeidsforhold, og det er heller ikke dokumentert eller nærmere grunnlagt at det var en akutt risiko for at han ville gjøre det. Dette tilsier at overføringen ikke var nødvendig av sikkerhetsmessige årsaker. Det er på det rene at det har vært en arbeidskonflikt, men foretaket må under alle omstendigheter sørge for korrekt og sikker behandling av fondets midler.

Foretaket skulle også hatt rutiner som sikrer kontroll over fondets bankkonto i forbindelse med fratredelser. Til dette har foretaket kommentert at det ikke var tale om en normal fratredelse, ettersom tidligere daglig leder var styremedlem både i foretaket og i fondet. Finanstilsynet minner om at forvaltere bør ha en organisering som er forsvarlig, blant annet ved å sikre seg mot nøkkelpersonellrisiko.

3.1.2 Overføring av kr 1 823 771

Den 18. januar 2023 ble kr 1 823 771 overført fra fondet til Cleaves Securities AS. Foretaket, ved styrets leder, har forklart at beløpet er benyttet til motregning av fordringer Cleaves Securities AS hadde mot foretaket. Fordringene gjaldt dekning av lønnskostnader for tidligere daglig leder, husleie, advokatkostnader og øvrige kostnader.

At Cleaves Securities AS har kunnet motregne sitt krav mot foretaket med midler fra fondet begrunnes med en avtale mellom Cleaves Securities AS og foretaket, hvor foretakets krav på "opptjent suksesshonorar" mot fondet overdras til Cleaves Securities AS. I avtalen vedlagt brev av 2. oktober 2024 er overdragelsen beskrevet som delvis oppgjør for utlegg Cleaves Securities AS har hatt på vegne av foretaket. Avtalen, som er datert 16. september 2022, spesifiserer ikke størrelsen på oppgjøret, og styreleder i foretaket har signert både på vegne av foretaket og på

vegne av Cleaves Securities AS. Finanstilsynet har ikke mottatt dokumentasjon på at avtalen er behandlet i noen av selskapenes styre.

Foretaket har ikke oversendt dokumentasjon på fordringene Cleaves Securities AS skal ha hatt mot foretaket, men har ved brev av 2. oktober 2024 vedlagt et urevidert årsregnskap for 2022 hvor det fremgår at foretaket har leverandørgjeld. I kopi av hovedboksaldo vises det til at leverandørgjelden utgjør kr 2 211 523, med en kommentar om at dette er gjeld til Cleaves Securities AS. Som bilag til årsregnskapet for foretaket for 2022 følger det samtidig en faktura fra Cleaves Securities AS datert 5 juli 2023 på kr 4 011 523 som gjelder utlegg til lønn, husleie, advokatutgifter og strøm for 2021 og 2022 rettet mot foretaket. I årsregnskapet til Cleaves Securities AS for 2022 er det på den annen side opplyst at Cleaves Securities AS har andre fordringer på kr 6 385 244, hvorav kr 1 791 169 er fordringer mot tilknyttede selskaper.

Etter Finanstilsynets mening er det vesentlige uklårheter ved det fremsatte kravet mot foretaket. Finanstilsynet viser til at tallene i foretakenes regnskaper ikke samsvarer, og det er ikke vedlagt underlag som dokumenterer kravets berettigelse og størrelse. Fakturaen som foretaket viser til som grunnlag er datert seks måneder etter den angivelige motregningen fant sted, og gjør ikke fradrag for beløpet som skal ha blitt motregnet. Det er samtidig usikkerhet ved de enkelte postenes berettigelse og størrelse.

De største postene på fakturaen er merket som lønn til daglig leder i perioden juli 2021 til oktober 2022. I perioden desember 2021 til oktober 2022 var daglig leder ansatt hos Cleaves Securities AS som faktisk leder for investeringstjenesten porteføljeforvaltning. I årsregnskapet til foretaket for 2021 er det oppgitt at foretaket ikke hadde lønns- eller personalkostnader i 2021, og at det ikke forelå slike forpliktelser. Det er heller ikke opplyst i årsregnskapet for 2021 at foretaket hadde gjeld til Cleaves Securities AS. Foretaket opplyser at tidligere daglig leder var ansatt i foretaket fra september 2021 til juli 2022, og at de ikke vet hvorfor dette ikke er ført i årsregnskapet. Foretaket har sendt inn en udatert avtale mellom styreleder i foretaket og tidligere daglig leder om at ansettelsesforholdet overføres fra Cleaves Securities AS til foretaket, og det er vist til prosesskriv i en tvist hvor tidligere daglig leders prosessfullmektig bekrefter at tidligere daglig leder startet i foretaket 16. september 2021. Dette tyder på at det var Cleaves Securities AS som helt eller delvis hadde lønnsforpliktelsen for tiden utenom 16. september 2021 til juli 2022. Det er ikke fremlagt grunnlag for at Cleaves Securities AS skulle betale utleggene på vegne av foretaket.

Ifølge fakturaen skylder foretaket forsinkelsesrenter beregnet fra datoen for de ulike utleggene frem til 31. desember 2022. Utleggene er datert mellom 2. januar 2020 og 15. november 2022. For eksempel er utlegget for lønn juli 2021 datert 15. juli 2021, og det påløp forsinkelsesrenter fra samme dato. På samme måte påløp det forsinkelsesrenter fra 1. oktober 2021 for utgiftsposten husleie for fjerde kvartal 2021. Foretaket hevder i svarbrev 2. oktober 2024 at det kreves forsinkelsesrenter som følge av at krav om tilbakebetaling ble framsatt "ved regneark og e-poster i juli, august og september 2022", men det er ikke sendt inn dokumentasjon på dette. Videre har foretaket vist til at den omtalte fakturaen datert 5. juli 2023 "er kun et bilag som revisor ba oss lage", og at renteberegningen starter på de tidspunktene tilbakebetalingskravene ble sendt i 2022.

Forsinkelsesrenter kan kreves når et krav ikke innfris ved forfall, jf. lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven) § 2. Renten løper fra forfallsdag når denne er fastsatt i forveien, og ellers fra 30 dager etter påkrav er sendt. Forsinkelsesrentene etter denne fakturaen er krevet for en periode før fakturaen er utstedt. Det ser derfor ut til at fondet kan ha betalt urettmessige forsinkelsesrenter til Cleaves Securities AS på totalt kr 268 532. Utover dette bemerker Finanstilsynet at foretaket ved dets ledelse uansett burde ha sørget for å håndtere betalinger innen forfall, slik at fondet ikke ble belastet for forsinkelsesrenter.

Finanstilsynet kan videre vanskelig se at betingelsene for motregning var oppfylt på overføringstidspunktet. Ved motregning må kravene som hovedregel bestå mellom de samme parter. I tillegg må kravet som inndrives gjennom motregningen være forfalt. Foretaket har fremlagt dokumentasjon på at fondet har overtatt som debitor for kravet gjennom avtalen datert 16. september 2022. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på at Cleaves Securities AS på overføringstidspunktet hadde et forfalt krav mot foretaket, i og med at fakturaen er utstedt nesten et halvt år etter at overføringen skjedde.

3.2 Overføring til Vincent Shipping Group AS

Den 15. mai 2023 ble kr 2 000 000 overført fra fondet til Vincent Shipping Group AS. Beløpet med tillegg av kr 25 000 i renter ble tilbakeført 28. juni 2023. Styreleder i foretaket er indirekte eier av en minoritetsinteresse i Vincent Shipping Group AS, og han var også styremedlem i dette selskapet på overføringstidspunktet.

Foretaket ved styreleder har forklart at transaksjonen var en brofinansiering til 15 % rente mens Vincent Shipping Group AS ventet på bekreftede aksjonærlån. Det foreligger, etter det Finanstilsynet kjenner til, ikke noen låneavtale eller annen dokumentasjon som angir vilkårene for lånet, og lånet er heller ikke styrebehandlet i fondet eller i foretaket. Foretaket viser til at transaksjonen ligger innenfor fondets mandat og at foretaket "som investment manager har et omfattende mandat". Videre vises det til aksjonæravtalens punkt 6.5 som grunnlag for "... tilnærmet uinnskrenket beslutningsmyndighet i fondet".

Fondet ble vedtatt avviklet på ekstraordinær generalforsamling i desember 2022, og slettet fra Foretaksregisteret 19. desember 2023. Fondet var dermed under avvikling da transaksjonen ble gjennomført. I henhold til fondets aksjonæravtale punkt 11 kan det i avviklingsperioden ikke utføres "additional investments on behalf of the Fund save for Investments that the Fund has already committed to prior to the decision to dissolve the Fund". Bestemmelsen forstås slik at forvalter ikke kan avtale eller utføre nye investeringer i avviklingsfasen. Forvalter har ikke uinnskrenket beslutningsmyndighet i fondet, men må holde seg innenfor mandatet som avtalt med investorene. Transaksjonen innebærer at det i strid med mandatet til fondet er ytt et usikret lån på kr 2 000 000 til Vincent Shipping Group AS i tiden etter avvikling var vedtatt.

Foretaket ved styreleder har i brev 2. oktober 2024 erkjent at transaksjonen var i strid med fondets aksjonæravtale, og beklaget at disposisjonsbegrensningene under avviklingsfasen ble oversett.

3.3 Overføring til Cleaves Business Management AS

Ved overføringer 15. og 25. august 2023 skal til sammen kr 4 000 000 ha blitt overført fra fondet til Cleaves Business Management AS. Styreleder i foretaket er også styreleder i Cleaves Business Management AS, i tillegg til å være indirekte eier av majoriteten av aksjene. Foretaket ved styreleder har forklart at midlene ble overført fordi foretaket ventet på skattefastsettelse for fondet for 2022 og 2023. Styreleder var på det tidspunktet den eneste som hadde signatur på fondets konto. Hensikten var etter det som er opplyst å sørge "for at kolleger i Cleaves Business Management AS hadde midler tilgjengelig for å besørge slik betaling", i tilfelle hans fravær.

Det endelige skattekravet på kr 2 486 810 kom 14. september 2023, og kravet skal være gjort opp av Cleaves Business Management AS. Av de resterende kr 1 513 190 overførte Cleaves Business Management AS kr 1 360 000 tilbake til fondet den 18. desember 2023. Ifølge foretaket er kr 29 630 gått til dekning av renter for skattekravet, og kr 123 560 er gått til å betale tjenesteytere "... og enkelte andre mindre fakturaer".

Foretaket har ikke fremlagt skriftlige avtaler, eller lignende som kan danne grunnlag for at Cleaves Business Management AS skulle motta og delvis beholde midlene i så lang tid. Utover styreleders planlagte reisevirksomhet og arbeidsbelastning, er det ikke oppgitt noen grunn til at foretaket ikke kunne betale skattekravet eller andre fakturaer selv. Midlene ble heller ikke satt på en egen konto, eller på annen måte holdt adskilt fra midlene til Cleaves Business Management AS.

3.4 Manglende melding om avvikling

I henhold til AIF-loven § 1-4 andre og fjerde ledd skal registrerte AIF-forvaltere informere Finanstilsynet om de alternative investeringsfondene som forvaltes. Blant annet skal det gis opplysninger om endringer.

Fondets aktiviteter opphørte i 2022, og fondet ble besluttet avviklet på generalforsamling i desember 2022. Fondet ble videre registrert slettet i Foretaksregisteret 19. desember 2023. Finanstilsynet ble i forbindelse med dette ikke varslet om avviklingen. Foretaket har vist til at

avviklingen nevnes i svarbrev til Finanstilsynet 24. november 2023 og 11. april 2024, men Finanstilsynet understreker at det må sendes melding etter AIF-loven § 1-4 fjerde ledd i forbindelse med avviklingen av fondet.

4 Finanstilsynets merknader

Registrerte AIF-forvaltere plikter å utøve virksomheten i samsvar med det alminnelige kravet til god forretningsskikk, og påse at investorenes interesser og markedets integritet ivaretas på beste måte. Dette innebærer blant annet at forvalter må opptre ryddig og korrekt ved behandling av midler tilhørende fond under forvaltning, og at forvalter ikke kan disponere over fondets midler med mindre det foreligger et rettmessig grunnlag for det. Uriktig håndtering av fondets midler kan utsette investorene for tap, og det vil kunne svekke investorers tillit til forvaltere og til markedets integritet generelt.

Etter Finanstilsynets mening har foretaket ved de overføringene som er omtalt ikke overholdt disse minimumskravene. Finanstilsynets mener at foretaket har håndtert fondets midler på en uforvarlig måte, og med dette utsatt investorene for en betydelig risiko for tap. Forretningsførselen har vært uryddig ved at overføringer av fondets midler er foretatt uten et skriftlig avtalemessig grunnlag og uten nødvendig styrebehandling. Manglende dokumentasjon for overføringer og betalinger gir usikkerhet om rettmessigheten til disposisjonene og det fremstår som at styreleders disposisjoner kan ha tilgodesett andre foretak han har interesser i, på bekostning av fondet og investorene.

Foretaket har etter Finanstilsynets mening disponert over fondets midler i strid med fondets mandat ved å yte lån til Vincent Shipping Group AS mens fondet var under avvikling. Overholdelse av det avtaleverk som ligger til grunn for forvaltningen er en grunnleggende forutsetning for tillitsforholdet mellom forvalter og fondets investorer, og Finanstilsynet ser alvorlig på at foretaket ved å yte lånet har disponert over fondets midler i strid med mandatet.

Foretaket opplyser i e-post 1. oktober 2024 om at alle betalinger fra og til fondet er redegjort for i informasjonsbrev til aksjeeierne. Finanstilsynet har ikke mottatt kopi av brevet.

Det er videre Finanstilsynets mening at foretaket ikke har håndtert overføringene i samsvar med fondets rutiner om interessekonflikter. Etter punkt 4.3.1 i forvalteravtalen skal foretaket informere styret i fondet om faktiske eller mulige interessekonflikter mellom foretaket og fondet og/eller en aksjonær på den andre siden. Beslutninger med interessekonflikter skal behandles av styret i fondet, som vil ha vetorett i slike avgjørelser, jf. forvalteravtalen punkt 4.3.3. Det samme følger av aksjonæravtalen punkt 6.3.7. Det foreligger ingen dokumentasjon som viser at foretaket har fulgt rutineene i de ovennevnte sakene som har åpenbare iboende interessekonflikter. Foretaket har heller ikke kommentert dette i svarene av 1. og 2. oktober 2024 til foreløpig tilsynsrapport.

Finanstilsynet gjør oppmerksom på at de forhold som er avdekket vil være relevante ved vurderinger av personlig egnethet til å inneha ledende roller i foretak under tilsyn.

For Finanstilsynet

Britt Hjellegjerde
seksjonsleder

Marion Ravna
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:
CLEAVES FUND MANAGEMENT AS TVANGSAVVIKLINGSBO